

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 92/18
Люксембург, 26 юни 2018 г.

Решение по дело C-451/16
MB/Secretary of State for Work and Pensions (Промяна на пола и пенсия
за осигурителен стаж и възраст)

**Лице, което е променило пола си, не може да бъде задължено да унищожи
брака си, сключен преди тази промяна, за да може да получава пенсия за
осигурителен стаж и възраст при навършване на предвидената възраст за
лица от придобития от него пол**

Подобно условие представлява пряка дискриминация, основана на пола

Директива на Съюза¹ забранява каквато и да е дискриминация, основана на пола, по отношение на социалноосигурителните обезщетения, включително пенсии за осигурителен стаж и възраст. Директивата предвижда изключение от тази забрана, като допуска държавите членки да изключат от приложното ѝ поле определянето на пенсионната възраст за старост и прослужено време. Обединеното кралство се е възползвало от тази дерогация: в този смисъл пенсионната възраст за жена, родена преди 6 април 1950 г., е 60 години, докато за мъж, роден преди 6 декември 1953 г., тя е 65 години.

МВ е лице, родено през 1948 г. от мъжки пол, което сключва брак с жена през 1974 г. Лицето започва да живее като жена през 1991 г., а през 1995 г. се подлага на операция за промяна на пола. МВ обаче няма окончателно удостоверение за признаване на промяната на пола, чието издаване съгласно националната правна уредба изисква унищожаване на брака ѝ². МВ и съпругата ѝ желаят да запазят брака си поради религиозни съображения.

МВ навършва 60 години през 2008 г. и подава искане за отпускане на държавна пенсия за осигурителен стаж и възраст. Това искане е отхвърлено, тъй като при липсата на окончателно удостоверение за признаване на промяна на пола тя не може да се третира като жена по отношение на определянето на законоустановената пенсионна възраст. МВ оспорва това решение пред британските юрисдикции. Тя твърди, че разпоредбата, съгласно която не може да има сключен брак, води до дискриминация в противоречие с правото на Съюза. Supreme Court of the United Kingdom (Върховният съд на Обединеното кралство) отправя запитване до Съда дали това положение е съвместимо с директивата.

В днешното си решение Съдът подчертава най-напред, че в случая не е сезиран по въпроса дали поначало за правното признаване на промяната на пола може да се изисква унищожаване на брака, сключен преди промяна на пола. Той обаче констатира, че макар правното признаване на промяната на пола и бракът да са въпроси от компетентността на държавите членки в областта на гражданското състояние, те трябва да спазват правото на Съюза, и по-специално принципа на недопускане на дискриминация, когато упражняват компетентността си в тази област.

¹ Директива 79/7/ЕИО на Съвета от 19 декември 1978 година относно постепенното прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване (ОВ L 6, 1979 г., стр. 24; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 192).

² Положението в Обединеното кралство се е променило. Законът за брака (еднополови двойки) от 2013 г. (Marriage (Same Sex Couples) Act 2013) влиза в сила на 10 декември 2014 г. и вече разрешава брака за еднополови двойки. С приложение 5 към него се изменя приложение 4 към Закона от 2004 г. за признаване на пола (Gender Recognition Act 2004): комисиите по признаване на пола вече са задължени да издадат окончателно удостоверение за признаване на новия пол на молителя, който има сключен брак, ако съпругът му даде съгласието си за това.

Съдът потвърждава практиката си, съгласно която директивата, предвид нейния предмет и естеството на правата, които цели да защити, се прилага и за дискриминацията в резултат от промяната на пола на заинтересованото лице. В това отношение той подчертава, че за целите на прилагането на директивата трябва да се счита, че лицата, които са живели през значителен период от време като лица от пол, различен от този по рождение, и които са преминали операция за промяна на пола, са променили пола си.

Съдът отбелязва, че условието бракът да бъде унищожен, за да може да се отпусне държавна пенсия за осигурителен стаж и възраст при навършване на законоустановената пенсионна възраст за лицата от съответния пол, се прилага само за лицата, които са променили пола си. **Поради това той стига до заключението, че британската правна уредба третира по-неблагоприятно лице, което е променило пола си, след като е сключило брак, отколкото лице, което е запазило пола си по рождение и е сключило брак.**

След това Съдът разглежда дали ситуацията на лице, което е променило пола си, след като е сключило брак, и ситуацията на лице със сключен брак, което е запазило пола си по рождение, са сравними, условие, което трябва да бъде изпълнено, за да се установи дали разликата в третирането представлява пряка дискриминация.

В това отношение Съдът отбелязва, че законоустановената **пенсионна схема за осигурителен стаж и възраст в Обединеното кралство цели да осигури закрила срещу риска старост**, като предоставя на заинтересованото лице пенсия в зависимост от вноските, които е правило по време на професионалния си път, независимо от семейното му положение. **Съдът стига до извода, че предвид този предмет на уредба и тези условия за предоставяне ситуацията на лице, което е променило пола си, след като е сключило брак, и тази на лице със сключен брак, което е запазило пола си по рождение, са сравними.** Съдът уточнява, че целта на условието за унищожаване на брака (да се избегне бракът между лица от един и същ пол) не е свързана със схемата за тази пенсия за осигурителен стаж и възраст. При това положение тази цел не засяга сравнимостта на положението на двете посочени категории лица с оглед на предмета на уредбата и на условията за предоставяне на пенсията.

Тъй като разглежданата по делото разлика в третирането не попада в нито една от допустимите съгласно правото на Съюза дерогации, **Съдът постановява, че британската правна уредба води до пряка дискриминация, основана на пола, и поради това е забранена от директивата.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Нанчо Нанчев ☎ (+352) 4303 4293.